

**Welkom bij de informatiebijeenkomst:
Een kind met diabetes op school**

- *Voor een goede verbinding: zet na binnenkomst je geluid uit.*
- *Vraag? Je kan de chat gebruiken.*
- *De presentatie wordt opgenomen, zet je camera uit.*
- *Na afloop zijn de opname en de dia's 4 weken beschikbaar en te vinden op de websites van DiaFrys, OZL Noord en OZL IJsselgroep.*
- *Gebruik bij het stellen van vragen geen namen van personen.*
- *Doe mee aan de vragen binnen de poll.*

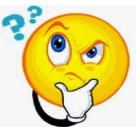
Wie zijn wij?

- ◆ Mischa Smallenbroek en Jantine Wesselius / **MCL**
- ◆ Maria Jonker en Thea Horjus / **Nij Smellinghe Ziekenhuis**
- ◆ Beatrix Downar en Yolanda Molenmaker / **Ziekenhuis De Tjongerschans**
- ◆ Geeske van der Werf, Petra van der Wal en Nynke van der Woude / **Antonius Ziekenhuis**
- ◆ Ria Oudeboon, Berber vd Meer, Margje Kootstra, Sabine Timmers / **OZL**

Je staat er als school of instelling alleen voor als er een kind met diabetes is

Diabetes type 1 is hetzelfde als diabetes type 2

Wat is diabetes?

DiFrys

Wat is diabetes?

Diabetes Type 1

- ◆ Het hormoon Insuline wordt niet meer aangemaakt door de alvleesklier
- ◆ Auto-immuunaandoening

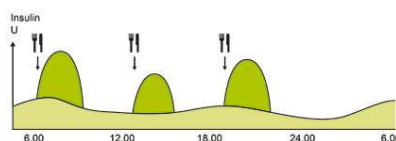
Diabetes Type 2

- ◆ Tekort aan Insuline, het hormoon wordt nog wel aangemaakt maar te weinig.
- ◆ Vaak in relatie met overgewicht (maar soms ook niet!)

DiFrys

Insuline

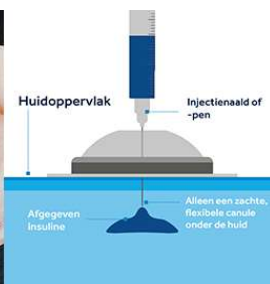
- ◆ Insuline is een hormoon
- ◆ Glucagon is een hormoon
- ◆ Insuline en Glucagon worden gemaakt in de alvleesklier

Je gaat over tot gebruik van een insulinepomp als de diabetes erger is

Insulinetoediening

Insulinepen?

I-port Advance?

Of via de insulinepomp?

Meten is weten

- ◆ Voor de maaltijd
- ◆ Bij niet lekker zijn
- ◆ Voor het sporten
- ◆ Tijdens een toets als het onverwacht slecht gaat
- ◆ Als het kind erg bleek is
- ◆ Als het kind afwijkend gedrag vertoont (geprikeld, onredelijk)
- ◆ **Braken is bellen!!!**

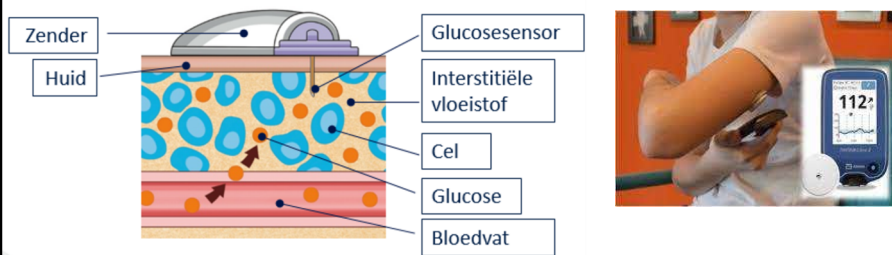
Meten van de bloedglucosewaarde

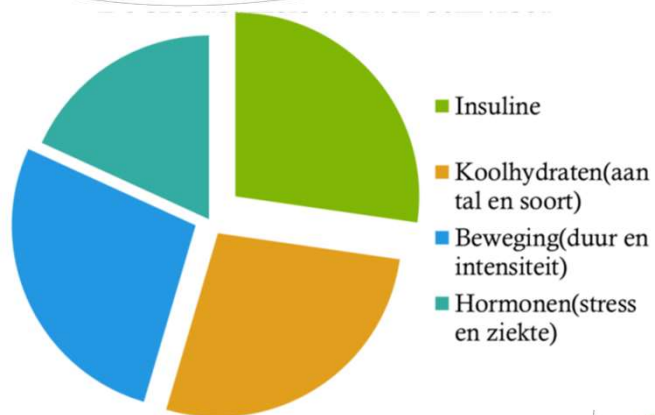
- ◆ Prikpen, strip en meter klaarleggen
- ◆ Handen wassen
- ◆ Strip in de meter steken
- ◆ Prikken (aan de zijkant van de vingertop)
- ◆ Pers niet rond het gaatje
- ◆ Interpretatie van de waarde

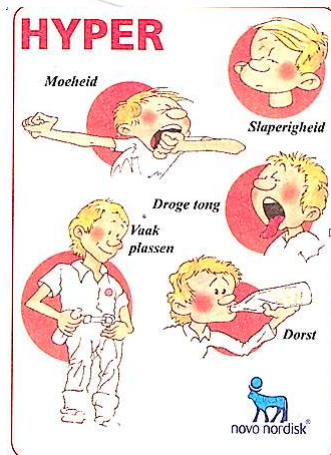
Weefselglucose

Bloedglucosewaarden

Symptomen hoge bloedglucosewaarde (“hyper”)

- ◆ Vermoeidheid / slaperig zijn
- ◆ Veel plassen; vaker naar de wc
- ◆ Dorst / droge tong
- ◆ Verminderde concentratie
- ◆ Visusproblemen
- ◆ Gedragsverandering

Wat te doen bij een “hyper”?

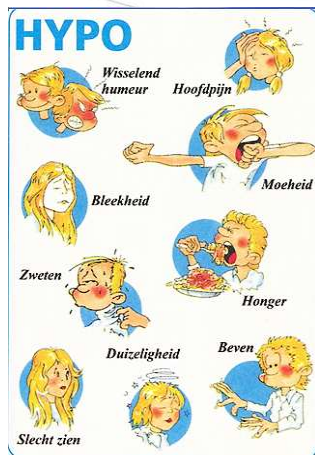
- ◆ Bloedglucosewaarde controleren
- ◆ Aanwijzingen zorgplan opvolgen
- ◆ Extra (suikervrij) drinken geven
- ◆ Zo nodig contact opnemen met ouders/verzorgers
- ◆ >15mmol

Hoe ontstaat een “hyper” op school?

- ◆ Toets/spanning
- ◆ Snoepen / traktaties na het tussendoortje
- ◆ Vergeten te spuiten/bolussen
- ◆ Koolhydraatrijk drinken gehad
- ◆ Geplande activiteit gaat niet door
- ◆ De gymles is minder inspannend dan verwacht
- ◆ In de pauze naar de supermarkt geweest

Symptomen lage bloedglucosewaarde (“hypo”)

- ◆ Wisselend humeur
- ◆ Hoofdpijn
- ◆ Bleekheid (witte monddriehoek)
- ◆ Vermoeidheid
- ◆ Zweten / duizeligheid / beven
- ◆ Honger
- ◆ Slecht zien

Wat te doen bij een “hypo”?

- ◆ Bloedglucosewaarde controleren, < 3,5mmol?
- ◆ Aanwijzingen zorgplan opvolgen
- ◆ Dextro Energy of limonade geven (dosering in zorgplan)
- ◆ Eventueel langwerkende koolhydraten geven (bijvoorbeeld een koekje/boterham/banaan)
- ◆ Na 30-60 minuten de bloedglucosewaarde opnieuw controleren.

Hoe ontstaat een “hypo” op school?

- ◆ Lichaamsbeweging
- ◆ Tussendoortje vergeten/ te weinig gegeten
- ◆ Ziekte
- ◆ Menstruatie
- ◆ Verkeerde injectietechniek
- ◆ Te veel Insuline
- ◆ Warm weer

Dagelijkse praktijk op school

- ◆ Goed communiceren zorgt voor meer begrip
- ◆ Een duidelijk protocol maken
- ◆ OZL kan helpen!
- ◆ Kind-specifieke-symptomen regelmatig evalueren met ouders/verzorgers
- ◆ Hoe om te gaan met speciale gelegenheden (zoals: traktaties, de gymles, op schoolreis of schoolkamp)

Persoonlijk diabetes zorgplan

- ◆ Ieder kind krijgt een persoonlijk zorgplan van zijn/haar kinderdiabetes-verpleegkundige.

(zie het voorbeeld op uw tafel)

Dagelijkse praktijk op school is teamwork

◆ Ouders

◆ Leerkrachten

◆ Hulpverleners

◆ Kinderen

Websites

◆ www.diabetesopschool.nl

◆ www.diafrys.nl

◆ www.zorgeloosmetdiabetesnaarschool.nl

Overige informatie voor op school

:

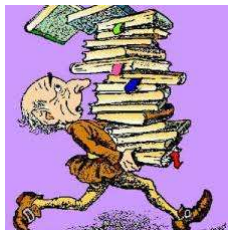
- ◆ Film Klokhuis:
www.diafrys.nl/over-diabetes/klokhuis-wat-is-diabetes
- ◆ Film YouTube “Wippie Wiebelbeen”:
<https://youtu.be/cO2-8SSisAk>

OZL: wat doen wij?

Ziektebeelden

Diabetes en school

- ◆ Scholen hebben zorgplicht
- ◆ Toestaan en ondersteunen van handelingen :
 - Prikken bloedsuikerwaardes
 - Contact opnemen met contactpersoon (ouder, verpleegkundige)
 - Alert zijn op afwijkend gedrag en weten hoe te handelen

Schoolpersoneel mag medische handelingen verrichten

School en medisch handelen

- Bestuur – Beleid - Leerkracht
- Bloedsuiker meten: mag!
- Insuline toedienen: mag!
- Vrijwillig
- Met instemming ouders en school
- Met genoeg kennis van zaken
- Met goede afspraken over opvang bij calamiteiten

Aandachtspunten school

- ◆ Bij instabiele waarden: verlenging tijd toetsen/examen
- ◆ Leerling stimuleren om waarde boven een toets te zetten
- ◆ Verklaring nodig?
- ◆ Het Persoonlijk Diabetes Zorgplan gebruiken
- ◆ De zorgpas gebruiken (VO)
- ◆ Is iedereen op school op de hoogte? Invalleerkrachten?
- ◆ www.ziezon.nl

PERSOONLIJK DIABETES ZORGPLAN

Naam: _____
 Klas: _____
 Moeder mobiel: _____
 Vader mobiel: _____
 Diabetezorgteam tel: _____

Insuline pen
 Insuline pomp
 Sensor
 ...

foto

GEVOEL	bloedglucose WAARDE	ACTIE	1998-2002	2003-2007	2008-2012	2013-2017	2018-2022
☐ Overgeven -----	HOOG/HYPER	☐ ouder bellen ☐ als ouders niet bereikbaar diabetes team bellen ☐ -----					
☐ 'rot' voelen ☐ erges dorst ☐ veel plassen ☐ hoofdpijn ☐ misselijk -----	22	☐ ouder bellen ☐ insuline toedienen ☐ na... min. nog een keer meten ☐ -----					
☐ dorst ☐ vaker plassen ☐ warm -----	16	☐ insuline toedienen ☐ na ... min nog een keer meten, dan niet gesakt ouders bellen ☐ -----					
prima		8	niets doen				
☐ koud ☐ 'rot' voelen ☐ honger ☐ wilt, bezweet -----	4	☐ -- dextro of pakje ----- ☐ niet alleen laten ☐ ouder bellen ☐ -----					
☐ heel 'rot' voelen ☐ alperig ☐ verward praten/ handelen ☐ buhagje, misselijk ☐ wilt, bezweet -----	2	☐ -- dextro of pakje ----- ☐ niet alleen laten ☐ ouder bellen ☐ na ... min nog een keer meten ☐ -----					
☐ bewusteloos -----	LAAG/HYPO	☐ pomp afkoppelen of slang door knippen ☐ 112 en daarna ouders bellen ☐ nog diabetespatiënt bewusteloos ☐ -----					

Bij overgeven altijd ouder bellen **Bij bewusteloosheid altijd 112 en daarna ouder bellen**

Bijlagen instructies over
 Inspanning: gymnasium en buitensporten Bediening: pen, pomp, sensor, glucagen
 Eten en drinken: tussendoortjes, lunch en traktaties Glucagen toedienen

meer informatie op www.zorgeloosmetdiabetesnaarschool.nl copyright Stichting Zorgeloos met Diabetes naar School

Voor alle kinderen in de klas gelden dezelfde regels ten aanzien van telefoongebruik en eten

Voor de chronisch zieke leerling zijn aanpassingen mogelijk én toegestaan, mits ze de zorgvraag van school niet overstijgen

PASSEND ONDERWIJS

©Gandevan/afm 4/1/2016

Diabetes

**TIJD VOOR
ONTSPANNING**

Postbus 1845 5801 SA, Arnhem www.loesje.nl

**MAAR NOOIT
VAKANTIE VAN
JE DIABETES**

Loesje

»jong met diabetes«

Diabetes

